

8 οικονομία

Ο πρόεδρος του ΙΑΑ, David Hartman, μιλά για τη σημασία του αναλογιστή

Οι ειδικοί στους κινδύνους

Η τρέχουσα κρίση ανέδειξε την αναγκαιότητα ορθού και έγκαιρου εντοπισμού, αξιολόγησης και διαχείρισης κινδύνων. Κάτι που δεν έγινε από τις τράπεζες και διόγκωσε τα προβλήματα που καταγράφονται σήμερα, εκτιμά ο πρόεδρος του ΙΑΑ

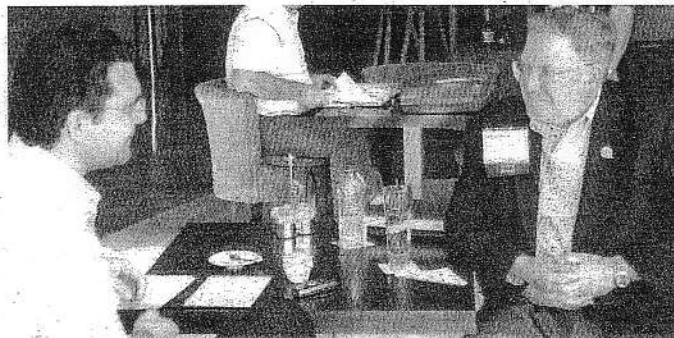
Ολοκληρώθηκαν στην Κύπρο την περασμένη εβδομάδα οι τετραήμερες συνεργασίες του συμβουλίου και των επιτροπών του Διεθνούς Συνδέσμου Αναλογιστών (International Actuarial Association). Ο ΙΑΑ ιδρύθηκε το 1895 και έχει μέλη 60 συνδέσμων αναλογιστών από όλο τον κόσμο. Η συνέχιση εργασιών με τη συμμετοχή 292 αναλογιστών, που έγινε αυτή τη φορά στο ξενοδοχείο Αμαθούς στη Λεμεσό, διεξάγεται δύο φορές το χρόνο. Στις διάφορες επιτροπές και επιτροπές συζητούνται τρόποι βελτίωσης και προώθησης του επαγγέλματος σε όλο τον κόσμο. Οι προσπάθειες είναι όμως συνεχείς καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και δεν περιορίζονται σε αυτές τις συναντήσεις. Όπως εξήγησε στον "Π" ο πρόεδρος του ΙΑΑ, David Hartman, η συνάντησή στην Κύπρο κρίθηκε επιτυχία, εφόσον ολοκληρώθηκαν οι πολυετείς προσπάθειες καθορισμού των στρατηγικών στόχων του οργανισμού. Στόχοι που έχουν να κάνουν με την ενίσχυση και προώθηση του επαγγέλματος του αναλογιστή, αλλά και τον καλύτερο συντονισμό των συνδέσμων, όπως και την κατάρτιση επαγγελματιών και εκπαιδευτικών προτύπων. Ο κ. Hartman μίλησε στον "Π" και για το πως οι πρόσφατες εξελίξεις έχουν επηρεάσει το επάγγελμα του αναλογιστή.

Του Δημήτρη Γεωργιάδη

Η τρέχουσα χρηματοοικονομική κρίση είναι ένας επιπλέον ή μια ευκαιρία για τους αναλογιστές; Μια ευκαιρία. Κατ' ακρίβεια, αυτήν περίοδο συγκροτήσαμε μια ομάδα για να δείξουμε σε όλους ότι η πείρα και η εξειδίκευσή μας στο κεφάλαιο ρίσκο (κίνδυνος) θα μπορούσε να βοηθήσει τουλάχιστον στον περιορισμό των επιπτώσεων από μια πιθανή επανάληψη του σεναρίου που παρακολουθούμε σήμερα.

Θα μπορούσε όμως κάποιος να προβλέψει αυτές τις εξελίξεις; Πιστεύω είναι ορθό να παραδεχτούμε ότι δεν μπορούσαμε να το πράξουμε. Επισημαίνω όμως ότι το πρόβλημα ξεκίνησε από τις τράπεζες, οι οποίες δεν χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες των αναλογιστών σε ικανοποιητικό βαθμό. Και πράγματι, ελπίζω ότι στο μέλλον θα το πράξουν, αφού σίγουρα θα έχουν αντιληφθεί τη σημασία των υπηρεσιών τους. Ακόμη και εποπτικές αρχές, όπως η Ευρωπαϊκή Κεφαλαιαγορά, θα μπορούσε να εκμεταλλευτεί τις εμπειρίες και τις γνώσεις των αναλογιστών.

Ο David Hartman ερμηνεία στον "Π" πως η τρέχουσα χρηματοοικονομική κρίση έχει αναδείξει την αναγκαιότητα χρήσης των γνώσεων του αναλογιστή. Αυτό καθιστά ευαίσθητο το μέλλον του επαγγέλματος και καλεί τους νέους με μαθηματικό μυαλό να το έχουν στις επιλογές τους.

Πώς, όμως, πρακτικά οι τράπεζες, για παράδειγμα, θα βοηθήσουν με τη χρήση υπηρεσιών από επαγγελματίες αναλογιστές;

Το πρώτο σημαντικό στοιχείο είναι ότι θα μπορούσε να βοηθήσουμε στον εντοπισμό των κινδύνων. Όσον αφορά τον τραπεζικό τομέα, το σημερινό σύστημα, ακόμη και οι κανονισμοί, επικεντρώνονται στην αξιολόγηση της μίας πλευράς του ισολογισμού των εταιρειών, αυτής με τα περιουσιακά στοιχεία (asset side). Αν κοιτάξει και συγκρίνει κάποιος τον ασφαλιστικό τομέα, όπου υπάρχει έντονη συμμετοχή των αναλογιστών, θα εντοπίσει εύκολα ότι σε αυτούς δίνεται εξίσου μεγάλη έμφαση, τόσο στα στοιχεία του ενεργητικού, όσο και του παθητικού. Το πρώτο βήμα προς τα εμπρός φαίνεται να έχει γίνει, αφού οι εποπτικές αρχές φαίνεται να έχουν αντιληφθεί την αναγκαιότητα να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην πλευρά του πα-

θητικού ενός ισολογισμού.

Οι αναλογιστές είναι εκπαιδευμένοι για εντοπίζουν και να αξιολογούν τους κινδύνους και στη συνέχεια να τους διαχειρίζονται. Είτε να τους περιορίζουν, είτε, αν δεν υπάρχει επιλογή, να τους κρατήσουν, αλλά να λαμβάνουν μέτρα για την κάλυψή τους (π.χ. αγορά ασφάλειας).

Βλέπουμε αλλαγές - λόγω της κρίσης - σε λογιστικά πρότυπα, νομοθεσίες, θεσμούς και γενικότερα στο χρηματοοικονομικό τομέα. Θα υπάρξει κάτι ανάλογο και στο επάγγελμα του αναλογιστή;

Όσον αφορά τα λογιστικά πρότυπα, σημειώσω πως έχουμε πολύ στενή συνεργασία με το Διεθνές Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων (IASB). Ζητούν πάντα την άποψή μας. Μόνο για φέτος έχουμε εκδώσει έξι δημόσιες ανακοινώσεις για το θέμα. Όσον αφορά τον οργανισμό μας, οι εξελίξεις είναι συνεχείς.

Η τρέχουσα κρίση προκάλεσε σίγουρα τεράστιες ζημιές στα συνταξιοδοτικά ταμεία. Ποιος, όμως, θα πληρώσει το κόστος; Πιστεύετε ότι τώρα θα αρχίσει ένας "πόλεμος" μεταξύ εργοδοτών που θα επιδιώκουν τη λειτουργία όλα και περισσότερων συνταξιοδοτικών ταμείων προσδιορισμένων συνεισφορών και των εργαζομένων, που σίγουρα θα προτιμούν ταμεία προσδιορισμένων ωφελημάτων;

Είναι πράγματι ένα ενδιαφέρον σημείο. Τα τελευταία χρόνια παρακολουθούμε μία τάση προς τα ταμεία προσδιορισμένων συνεισφορών. Η κρίση αυτή, πιστεύω πως θα επαναφέρει το ενδιαφέρον για ταμεία προσδιορισμένων ωφελημάτων. Σίγουρα οι συνεισφορές και οι υπάλληλοι θα προσπαθήσουν να το επιδιώξουν. Όταν ένας υπάλληλος - σε ταμείο προσδιορισμένων συνεισφορών - λάβει την κατάσταση λογαριασμού του αυτή την περίοδο, σίγουρα θα αντιδράσει αρνητικά. Σε ποιο βαθμό, όμως, θα αρχίσουν να επανεμφανίζονται τα ταμεία προσδιορισμένων ωφελημάτων, είναι κάτι που δεν μπορεί να προβλεφθεί ακόμη.

Σαν αναλογιστές ασχολείστε και με άλλους τομείς, όπως και στον τομέα της υγείας. Έχετε εντοπίσει το "καταλληλότερο μοντέλο";

Αν και δεν είναι ο τομέας μου στον οποίο εξειδικεύτηκα, βρίσκω ως πιο ελκυστικό το σύστημα της Νοτίου Αφρικής. Εκεί, ένα εθνικό σύστημα υγείας παρέχει μια βασική, γενική κάλυψη για όλους. Οποιοσδήποτε κάλυψη για όλους, μπορεί να το καλύψει αγοράζοντας επιπρόσθετη ασφάλεια υγείας ή υπηρεσίες. Για μένα, η προσέγγιση και η φιλοσοφία του συστήματος είναι απόλυτα ορθή. Και μάλιστα, το συνολικό κόστος λειτουργίας του συστήματος είναι συγκριτικά χαμηλότερο με άλλες χώρες και σίγουρα πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο στις ΗΠΑ. Το οποίο, όλο και μεγαλώνει και μπορεί στο μέλλον να οδηγήσει σε πτώχευση τη χώρα.

Το επάγγελμα του αναλογιστή

Ο ίδιος ο David Hartman είχε την επιλογή να ακολουθήσει τη μηχανολογία. Σήμερα συμβουλεύει όσους έχουν μαθηματικό μυαλό να διερευνήσουν την προοπτική να ακολουθήσουν και αυτοί το επάγγελμα του αναλογιστή. Όπως εξηγεί, "σίγουρα υπάρχει μια μεγάλη ζήτηση για αναλογιστικές υπηρεσίες. Οι επόμενες των Ασφαλιστικών Εταιρειών, οι οποίοι έχουν συστήσει το Διεθνές Συνδέσμο Εποπικών Ασφαλιστικών Εταιρειών, σήμερα είναι 162. Εμείς έχουμε μόλις 60 μέλη αλλά 25 συνδεδεμένα μέλη. Δηλαδή, οι προοπτικές υπάρχουν. 70 περίπου χώρες δεν έχουν σύνδεσμο αναλογιστών και σε 64 δεν έχουν καν αναλογιστές, παρόλο που έχουν ασφαλιστική βιομηχανία. Εμείς μπορούμε να βοηθήσουμε αυτές τις χώρες να αρχίσουν να εφαρμόζουν το θεσμό του αναλογιστή".

Προβλέπει, όμως, ότι ακόμη μεγαλύτερη ζήτηση θα υπάρξει σε αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Κίνα, η οποία μόλις πριν λίγα χρόνια επέτρεψε τη δραστηριοποίηση ασφαλιστικών εταιρειών στη χώρα, που θα ανταγωνίζονται με τη Λαϊκή Ασφαλιστική της Κίνας. Και η ζήτηση για αναλογιστές, εκτιμά ο κ. Hartman, θα μεγαλώνει όσο και περισσότερο, όσο αναπτύσσεται και γίνεται πιο περίπλοκη η οικονομία, αφού θα υπάρξει μεγάλη ζήτηση για ασφαλιστική κάλυψη για όλους τους κινδύνους. Οι περισσότεροι αναλογιστές, αναφέρει ο πρόεδρος του ΙΑΑ, είναι πολύ δυνατοί στα μαθηματικά. Το επάγγελμα χρειάζεται αναλυτικές ικανότητες και απαιτεί γνώσεις στατιστικής και πιθανοτήτων. Αν και οι υπολογιστές έχουν αναλάβει το τεχνικό κομμάτι των υπολογισμών - "οι υπολογιστές με τη σειρά τους θα πρέπει να προγραμματιστούν", τόνισε. Ο άνθρωπος αναλογιστής παραμένει ακόμη αναγκαίος, διότι αυτός αξιολογεί και εντοπίζει τους κινδύνους, πώς πρέπει να τους μετρήσει και πώς να τους αντιμετωπίσει.

"Πάρτε για παράδειγμα την κατάρρευση της Enron", εξήγησε. Κάποιοι έμειναν εκτεθειμένοι, διότι είχαν χρεώγραφα και μετοχές της - κάτι το εμφανές. Κάποιοι έμειναν εκτεθειμένοι, διότι ήταν προμηθευτές της ή συνεργάτες της. Όλοι οι κίνδυνοι, κάποιος που δεν είχαν καν ληφθεί υπόψη, έγιναν εμφανείς μόνο μετά την κατάρρευση. Ο κ. Hartman επιμένει στην εκτίμησή ότι θα υπάρξει αυξημένη ζήτηση. Σε μεγάλες εταιρείες υπάρχουν στελέχη με τον τίτλο του Chief Risk Officer. Δεν είναι όμως όλοι αναλογιστές, κάτι που κατά την άποψή του συντένειε στη μεγιστοποίηση των επιπτώσεων από την κρίση. "Σήμερα", αναφέρει, "στις ΗΠΑ διεξάγονται δύο έρευνες από δύο ξεχωριστές εποπτικές αρχές. Η μία με στόχο να αναγνωρίσει το τι πήγε στραβά και προκάλεσε την κρίση και η άλλη για το πως να αποφευχθεί στο μέλλον. Και οι δύο στράφηκαν στο Συνδέσμο Αναλογιστών και ζήτησαν τη βοήθειά μας".

Ο David Hartman απονέμει τιμητική πλακέτα στον Γιώργο Ψαρά για την ελεύθερη προσφορά του Συνδέσμου Αναλογιστών Κύπρου προς το ΙΑΑ και την οργάνωση του Συνεδρίου.

Οι αναλογιστές στην Κύπρο

Το διεθνές συνέδριο της περασμένης εβδομάδας οργανώθηκε από το Συνδέσμο Αναλογιστών Κύπρου (ΣΑΚ), μέλη του οποίου έχουν ενεργό συμμετοχή στο ΙΑΑ. Λόγω της καλής οργάνωσης του συνεδρίου, αλλά και της συνεισφοράς του ΣΑΚ στο επάγγελμα διεθνώς, απονεμήθηκε σε αυτόν ειδική τιμητική πλακέτα. Ο Συνδέσμος Αναλογιστών Κύπρου έχει ιδρυθεί το 1991 και έχει οργανωθεί ως Συνδέσμος του 1993. Το 1998 έχει εγκριθεί από το Διεθνές Συνδέσμο Αναλογιστών (International Actuarial Association) και από το 2004 είναι πλήρες μέλος του Πανευρωπαϊκού Συνδέσμου Αναλογιστών. Ο Συνδέσμος Αναλογιστών Κύπρου έχει 38 μέλη, εκ των οποίων 27 είναι εταίροι (Fellows) και οι περισσότεροι εργάζονται σε θέσεις υψηλής σημασίας σε ασφαλιστικές εταιρείες ζωής. Μέλη μας επίσης εργάζονται σε συμβουλευτικές εταιρείες που προσφέρουν αναλογιστικές υπηρεσίες στην Κύπρο και το εξωτερικό. Οι αναλογιστές μας, επίσης, εργάζονται στον κυβερνητικό τομέα. Όπως εξήγησε τον "Π" ο πρόεδρος του ΣΑΚ, Γιώργος Ψαράς, "αναμένεται ότι το αναλογιστικό επάγγελμα στην Κύπρο σύντομα θα επεκταθεί και στο γενικό κλάδο ασφαλιστικών εταιρειών, όπως επίσης και στον επενδυτικό τομέα, δίνοντας έτσι ακόμη περισσότερες ευκαιρίες εργασίας στον ασφαλιστικό κλάδο". Κάλεσε δε τους νέους που ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του Συνδέσμου στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.actuaries-cy.org.